

Flevo Birdwatching

Datum van de excursie:

12 Mei 2016

Bezochte gebied:

Oostvaardersplassen, 5600 ha wetland tussen Almere en Lelystad,
AM: 1^e excursie van 08.00 tot 12.15 uur
PM: 2^e excursie van 12.45 tot 17.00 uur

Begeleider:

Robert de Groot

Nederlandse naam	English name	Scientific name	AM	PM
Fuut	Great Crested Grebe	<i>Podiceps cristatus</i>	X	X
Aalscholver	Great Cormorant	<i>Phalacrocorax carbo</i>	X	X
Grote zilverreiger	Great Egret	<i>Casmerodius albus</i>	X	X
Blauwe reiger	Grey Heron	<i>Ardea cinerea</i>	X	X
Ooievaar	White Stork	<i>Ciconia ciconia</i>		X
Knobbelzwaan	Mute Swan	<i>Cygnus olor</i>	X	X
Kolgans	White-fronted Goose	<i>Anser albifrons</i>	X	X
Grauwe gans	Greylag Goose	<i>Anser anser</i>	X	X
Brandgans	Barnacle Goose	<i>Branta leucopsis</i>	X	X
Bergeend	(Common) Shelduck	<i>Tadorna tadorna</i>	X	X
Nijlgans	Egyptian Goose	<i>Alopochen aegyptiacus</i>	X	X
Smient	(Eurasian) Wigeon	<i>Anas penelope</i>	X	X
Wilde eend	Mallard	<i>Anas platyrhynchos</i>	X	X
Krakeend	Gadwall	<i>Anas strepera</i>	X	X
Pijlstaart	(Northern) Pintail	<i>Anas acuta</i>	X	
Slobeend	(Northern) Shoveler	<i>Anas clypeata</i>	X	X
Wintertaling	(Common) Teal	<i>Anas crecca</i>	X	X
Tafeleend	(Common) Pochard	<i>Aythya ferina</i>	X	X
Kuifeend	Tufted Duck	<i>Aythya fuligula</i>	X	X
Bruine kiekendief	Marsh Harrier	<i>Circus aeruginosus</i>	X	X
Buizerd	(Common) Buzzard	<i>Buteo buteo</i>	X	X
Torenvalk	(Common) Kestrel	<i>Falco tinnunculus</i>	X	
Slechtvalk	Peregrine Falcon	<i>Falco peregrinus</i>	X	
Meerkoet	(Common) Coot	<i>Fulica atra</i>	X	X
Scholekster	Oystercatcher	<i>Haematopus ostralegus</i>	X	X
Kluut	Avocet	<i>Recurvirostra avosetta</i>	X	X
Kleine plevier	Little ringed Plover	<i>Charadrius dubius</i>	X	X
Kievit	Northern Lapwing	<i>Vanellus vanellus</i>	X	X
Grutto	Black-tailed Godwit	<i>Limosa limosa</i>		X
Kokmeeuw	Black headed Gull	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	X	X
Stormmeeuw	(Common) Gull	<i>Larus canus</i>	X	X
Zilvermeeuw	Herring Gull	<i>Larus argentatus</i>	X	X
Houtduif	Wood Pigeon	<i>Columba palumbus</i>	X	X

RAFIKI BIRDWATCHING

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

Flevo Birdwatching

	Holenduif	Stock Dove	<i>Columba oenas</i>	X	
	IJsvogel	(Common) Kingfisher	<i>Alcedo atthis</i>	X	X
(H)	Grote bonte specht	Great spotted Woodpecker	<i>Dendrocopos major</i>		H
	Oeverzwaluw	Sand Martin	<i>Riparia riparia</i>	X	X
	Boerenzwaluw	Barn Swallow	<i>Hirundo rustica</i>	X	X
	Graspieper	Meadow Pipit	<i>Anthus pratensis</i>	X	X
	Witte kwikstaart	White Wagtail	<i>Motacilla alba</i>	X	X
	Winterkoning	Wren	<i>Troglodytes troglodytes</i>	X	X
	Heggenus	Dunnock	<i>Prunella modularis</i>	X	X
	Roodborst	Robin	<i>Erithacus rubecula</i>	X	X
	Blauwborst	Bluethroat	<i>Luscinia svecica</i>	X	
	Tapuit	Northern Wheatear	<i>Oenanthe oenanthe</i>	X	
	Merel	Blackbird	<i>Turdus merula</i>	X	X
	Zanglijster	Song Thrush	<i>Turdus philomelos</i>	X	X
	Fitis	Willow Warbler	<i>Phylloscopus trochilus</i>	H	H
	Tjiftjaf	Chiffchaff	<i>Phylloscopus collybita</i>	X	X
	Matkop	Willow Tit	<i>Parus montanus</i>	X	
	Pimpelmees	Blue Tit	<i>Parus caeruleus</i>	X	X
	Koolmees	Great Tit	<i>Parus major</i>	X	X
	Boomkruiper	Short-toed Treecreeper	<i>Certhia brachydactyla</i>		X
	Spreeuw	(Common) Starling	<i>Sturnus vulgaris</i>	X	X
	Gaai	(Eurasian) Jay	<i>Garrulus glandarius</i>	X	X
	Ekster	Magpie	<i>Pica pica</i>	X	X
	Kauw	(Eurasian) Jackdaw	<i>Corvus monedula</i>	X	X
	Raaf	(Common) Raven	<i>Corvus corax</i>	X	
	Zwarte kraai	Carrion Crow	<i>Corvus corone</i>	X	X
	Huisemus	House Sparrow	<i>Passer domesticus</i>		X
	Vink	Chaffinch	<i>Fringilla coelebs</i>	X	X
(H)	Groenling	Greenfinch	<i>Chloris chloris</i>	H	H
	Putter	Goldfinch	<i>Carduelis carduelis</i>	X	X
	Rietgors	Reed Bunting	<i>Emberiza schoeniclus</i>	X	
		X=	57
				H=	2
	62	2	64		
	Soorten waargenomen / Species observed	(H) = Alleen gehoord / Heard only	Total		

Opmerkelijk: Ochtend excursie : Slechtvalk, Middag excursie : Ooievaar

Weer: Wisselend bewolkt, met soms zon, temperaturen van 8 tot 15°C, Wind 2 Beaufort uit zuid.

Extraatje: Een goede plek voor Blauwborst, Baardman en Rietgors. Kwelwater (15) Parkeerplaats met inrit die haaks staat op de Oostvaardersdijk, voorzichtig. Ernaast gelegen op een van de laagste punten van

RAFIKI BIRDWATCHING

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

Flevo Birdwatching

Zuid Flevoland enkele hectares ondiep water. Een plas die misschien iets ondieper wordt in de zomer, maar nooit opdroogt. Tegen de herfst is het waterpeil vaak laag en waadvogels foerageren dan in de vrijgekomen modder. Kluut, Tureluur, Witgat, Watersnip. Enorm rietveld naast de plas. Als we Blauwborsten zien of Baardmannen dan is het hier : . .

Nummers tussen haakjes corresponderen met nummers op de kaart hieronder. Groene tekst is algemene beschrijving, zwart is waargenomen op excursie

Vanaf het ontmoetingspunt bij de Oostvaardersveld rijden we via Stripheldenbuurt naar de Trekweg. Deze weg loopt van Almere langs de Lage Vaart naar het noorden. In het kanaal zwemmen Fuut, Kuifeend en Grauwe Gans. Deze laatsten hebben pullen, nu nog in kleine groepjes. Bevervraatschade aan bomen is duidelijk te zien. Nogmaals terug over het viaduct, en dan zijn we bij:

Grote Praambult (8) Uitzicht over een heel groot terrein. Recht vooruit het oude talud van de brug. Links ervan de restanten van een bos van Vlier, wilg en wat Meidoorn. Volkomen weggegeten door Edelherten en Konik-paarden, die in de winter de bast van de bomen pellen. Rechts een zandvlakte met waterplassen, let hier op Vos, Raaf, in de bomen er omheen zit ook vaker een Havik en vrijwel zeker Buizerd. Heckrund loopt hier ook meestal in beeld: Het is een rare gewaarwording wanneer je als gids een Torenavalk aanwijst, en de klanten zeggen: "Dat is een Slechtvalk". Paleisrevolutie, tenzij ze een boom verder kijken en inderdaad een Slechtvalk zien. Die twee zijn binnen, en het zijn ter zakekundige klanten. We blijven eigenlijk best wel lang hier staan. Aldoor meer: Tapuit, Putter en Blauwborst. Dode Kerkuil naast het spoor, die mag niet meer op de lijst. Een Raaf, beter nog, vier Raven is duidelijk, die mogen er wel in. Ze jagen de Slechtvalk van zijn uitkijkpunt. Een Vos op de achtergrond. Alle Brandganzen omhoog. We zien het Zeearend-nest maar heel vaag, toch een beetje heilig. Een heel licht gekleurde Bruine Kiekendief vliegt op korte afstand langs. Er is laatst in Zeeland een oostelijke vorm gemeld, en de foto daarvan lijkt wel op wat wij zagen. "Bruine" is zeker, "Oostelijke, ssp *spilonotus*" is misschien. Bij de meeuwen zit een Geelpoot(zilver-)meeuw. Dat zou de tweede nieuwe voor Nederland (voor excursies) zijn.

Kleine Praambult (7) Dat was een kleine uitkijkeuvel, maar deze is in de herfst van 2015 vergroot en biedt nu ruimte aan meer dan twee telescopen tegelijk. Het gedeelte van de graslanden dat men van hier uit kan zien is niet zo groot, maar toch levert een korte stop vaak wel wat op. Ook de sloot aan de andere kant van de spoordijk heeft zijn verrassingen. Enkele malen in de vorm van een Chileense Smient : . In de verte Kluut, Pijlstaart, Bergeend en Slobeend. Dichterbij weer ganzen met pullen. Onderweg naar het volgende punt rijden we al langs het nieuw ingerichte Oostvaardersveld. Aan de oostkant van de weg loopt een Kolgans tussen de Grauwe Ganzen. Duidelijk zwarte strepen aan de zijkant van de borst. Witte ring om de snavelbasis.

Oostvaardersveld met Krakeendhut (5) en Poelruiterhut (6) Een terrein dat opnieuw is ingericht om dezelfde vier landschappen te hebben als in de Oostvaardersplassen. Maar hier is een aantal paden aangelegd waardoor men toegang heeft en die landschappen kan verkennen. Open water, grasland, rietkragen en wilgenbos. De twee metalen hutten stonden er van oudsher al, het houten kijkscherm is nieuw: .Eerder deze week ontdekt, het nest van de IJsvogel. De beestjes komen in beeld, briljant Blauw met sinaasappel Oranje. Wat is het toch fijn om een telescoop te hebben. We hebben tegenlicht aan de rechterkant van de weg, maar kunnen toch wel wat meer eenden op naam brengen, Wintertaling, Smient en Tafeleend. Op het gras lopen Kleine Plevieren en Witte Kwikstaarten.

Zeearend (10) Deze plek wordt in de winter vaak afgesloten, om in de Driehoek (het voormalig bos er vlak voor) rust te bieden aan de grote grazers. Het pad, inmiddels in beton gegoten, naar deze hut begint bij het Bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer aan de Knardijk. Vandaar kan je in 15 minuten naar deze hut wandelen, maar er is vaak onderweg meer te zien. Karpers onder de bruggen, mezen, Boomkruiper en soms Grauwe Vliegenvanger in het bos. Daarna Fuut bij de Zigzag brug en dan in het knekelveld van dode bomen vaak Putter, Vink, Gekraagde Roodstaart, Tjiftjaf en soms Raaf. Een groep Belgen zag hier ooit de Eleonora's Valk. Dat is voor mindere goden niet weggelegd. Vanuit de hut een weids uitzicht. Let vooral op langs de randen van alle plassen, altijd waadvogels en eenden. Vroeger, voor Augustus 2015, ook een blik op het nest van de Zeearend, maar dan wel 3.3 kilometer ver. Dat nest is toen met de boom mee omgevallen.: Bij het bezoekerscentrum wordt er eerst even sanitair gestopt. Daarna

RAFIKI BIRDWATCHING

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

Flevo Birdwatching

lopen we door over de brug met Karpers. In het bos vinden we Winterkoning, veel geluid uit zo'n pluizenbol. Een stukje verder stoppen we en vindt iemand een nest van een vogel, dat ook nog bezet is, een broedende vogel. Er is maar weinig van te zien, het beest steekt nauwelijks boven de nestrand uit, maar we houden het op zanglijster. Mooi gevonden. We pikken ook nog Roodborst uit de begroeiing, horen Fitis en bij het rietveld zien we kort een Rietgors. Wanneer we bijna weer terug zijn bij de auto zijn er hoog in een afgeknakte boom twee Matkoppen bezig rond een door spechten gemaakt hol, ook een nest om de komende weken in de gaten te houden. .

Oostvaarder(1), NME Centrum gemeente Almere. Twee verdiepingen vogelplezier. Op de eerst verdieping een zaal met glazen ramen die een goed uitzicht biedt op de Oostvaardersplassen. Soms, in de zomer, kunnen de ramen opengeschoven. Op de tweede verdieping ligt het Kraaiennest, een open balkon, wel met een dak erboven, maar zonder de vertekening die zelfs de beste ruiten toch nog altijd geven. Op de eilandjes in het meer voor dit gebouw broeden Kluut, Kievit, Kleine Plevier: Altijd zijn er Grauwe Ganzen en het spektakel van een Vos in de lente die de gansjes belaagt. Goede kans op meerdere soorten roofvogels, Zeearend, Slechtvalk, Bruine Kiekendief maar ook Sperwer, Havik, Buizerd en soms, voor een paar dagen in de herfst Visarend: Het laatste punt dat we kort bezoeken, we zijn daardoor meer dan 4 uur bezig. Maar het loont, broedende Kluten, Kievit, Nijlgans, Grauwe Gans. Allemaal in veiligheid op de eilandjes voor het gebouw. Verre blikken over een enorm terrein, met verrassend weinig levende bomen. Ook hier weer veel ganzen, ook met pullen, en al een kleine crèche? Twee volwassen dieren met 17 pullen er tussen zwemmen naar het eilandje. Vrouwtje weegt ongeveer 3.5 kilo, veren en al, 17 eieren van gemiddeld 149 gram, per dag wordt er een gelegd. Dat is 72% van het lichaamsgewicht van het vrouwtjesdier. Alsof een volwassen vrouw een baby krijgt van 50 kilo. Een mooi eind van een mooie ochtend vogels in Flevoland.

Middagexcursie (PM)

Oostvaarder(1), NME Centrum gemeente Almere. Twee verdiepingen vogelplezier. Op de eerst verdieping een zaal met glazen ramen die een goed uitzicht biedt op de Oostvaardersplassen. Soms, in de zomer, kunnen de ramen open geschoven. Op de tweede verdieping ligt het Kraaiennest, een open balkon, wel met een dak erboven, maar zonder de vertekening die zelfs de beste ruiten toch nog altijd geven. Op de eilandjes in het meer voor dit gebouw broeden Kluut, Kievit, Kleine Plevier: Altijd zijn er Grauwe Ganzen en het spektakel van een Vos in de lente die de gansjes belaagt. Goede kans op meerdere soorten roofvogels, Zeearend, Slechtvalk, Bruine Kiekendief maar ook Sperwer, Havik, Buizerd en soms, voor een paar dagen in de herfst Visarend: Meteen maar helemaal naar boven voor het overzicht. De soorten die we zien verschillen niet veel van die een uur ervoor. We hopen op de Zeearend, maar die blijft uit beeld. Buizerds genoeg, de hele middag. Er is gebroken bewolking en dus ook wat thermiek, dus die Buizerds zeil-vliegen dat het een lieve lust is. Soms paniek bij de Brandganzen, en inderdaad er loopt weer een Vos. Ook heel ver in de verte loopt er een Vos, tussen alle herten, Konik en Heckrunderen valt het kleine formaat op. We zien niet dat er een jacht succesvol wordt afgesloten. Op een van de eilandjes zit ook nog een Kolgans, een ander dier waarschijnlijk dan we vanochtend zagen. .

Grote Praambult (8) Uitzicht over een heel groot terrein. Recht vooruit het oude talud van de brug. Links ervan de restanten van een bos van Vlier, wilg en wat Meidoorn. Volkomen weggegeten door Edelherten en Konik-paarden, die in de winter de bast van de bomen pellen. Rechts een zandvlakte met waterplassen, let hier op Vos, Raaf, in de bomen er omheen zit ook vaker een Havik en vrijwel zeker Buizerd. Heckrund loopt hier ook meestal in beeld: Een Ooievaar op de grasvlakte, goed opgemerkt door een klant, Natuurlijk ook hier verschillende grote groepen Brandganzen, en ook weer een Vos. De Tapuiten zijn nu verdwenen, en de Blauwborst ook, dat is wel vaker met vogels, ze zijn niet geworteld. Het nest van de Zeearend is nu beter te zien, het is helderder. Maar de vogel zelf komt niet in beeld. Een donkere vlek die er op lijkt, zit veel dichterbij ons, en dan lijkt alles natuurlijk groter. Toch wel een paar keer een suggestie van Zeearend, die telkens een Buizerd blijkt te zijn. Gaandeweg is de Ooievaar beter in beeld gelopen en valt er ook de zon op. Mooi beeld.

Kleine Praambult (7) Dat was een kleine uitkijkheuvel, maar deze is in de herfst van 2015 vergroot en biedt nu ruimte aan meer dan twee telescopen tegelijk. Het gedeelte

RAFIKI BIRDWATCHING

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

Flevo Birdwatching

van de graslanden dat men van hier uit kan zien is niet zo groot, maar toch levert een korte stop vaak wel wat op. Ook de sloot aan de andere kant van de spoordijk heeft zijn verrassingen. Enkele malen in de vorm van een Chileense Smient : Wanneer we hier komen zien we de Ooievaar van daarnet opstijgen, van vlak bij ons oude uitkijkpunt. Gestrekte nek is duidelijk zichtbaar. Op de plas bij de hutten zitten nog steeds Kluten, Bergeend en Slobeend. De Pijlstaarten zijn vertrokken. Raaf komt ook weer in beeld, en we scoren langs vliegende Koolmees.

Oostvaardersveld met Krakeendhut (5) en Poelruiterhut (6) Een terrein dat opnieuw is ingericht om dezelfde vier landschappen te hebben als in de Oostvaardersplassen. Maar hier is een aantal paden aangelegd waardoor men toegang heeft en die landschappen kan verkennen. Open water, grasland, rietkragen en wilgenbos. De twee metalen hutten stonden er van oudsher al, het houten kijkscherm is nieuw: .Weer een Ooievaar, maar nu stukken dichtbij. Als je ooit iemand uit moet leggen wat "Majestueus schrijdend" inhoudt, laat ze naar een lopende Ooievaar kijken. Een Maraboe kan dat ook, maar die ziet er zo grotesk uit. De IJsvogels vallen bij allen goed in de smaak, figuurlijk gesproken natuurlijk. Weer eendjes, Kleine Plevieren, Witte Kwikstaart en ganzen.

Zeearend (10) Deze plek wordt in de winter vaak afgesloten, om in de Driehoek (het voormalig bos er vlak voor) rust te bieden aan de grote grazers. Het pad, inmiddels in beton gegoten, naar deze hut begint bij het Bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer aan de Knardijk. Vandaar kan je in 15 minuten naar deze hut wandelen, maar er is vaak onderweg meer te zien. Karpers onder de bruggen, mezen, Boomkruiper en soms Grauwe Vliegenvanger in het bos. Daarna Fuut bij de Zigzag brug en dan in het knekelveld van dode bomen vaak Putter, Vink, Gekraagde Roodstaart, Tjiftjaf en soms Raaf. Een groep Belgen zag hier ooit de Eleonora's Valk. Dat is voor mindere goden niet weggelegd. Vanuit de hut een weids uitzicht. Let vooral op langs de randen van alle plassen, altijd waadvogels en eenden. Vroeger, voor Augustus 2015, ook een blik op het nest van de Zeearend, maar dan wel 3.3 kilometer ver. Dat nest is toen met de boom mee omgevallen.: Zelfde wandeling als vanmorgen, met natuurlijk de broedende Zanglijster, Fitis-zang, brullende Winterkoning en dit keer ook heel kort een Boomkruiper. Bij het moerasje aan het eind geen Rietgors, dus we gaan terug, ook de Matkoppen laten zich niet zien. Twee mensen moeten nu terug naar huis en de anderen gaan nog even via de Knardijk naar de Oostvaarder. .

Keersluisplas en Bovenwater(9) De eerste ligt ten zuiden van de Knardijk, is ondiep, troebel en vaak goed voor Slobeenden en Lepelaars. Deze plas vriest snel dicht en dan verdwijnen de vogels ook allemaal. De ander kant van de dijk heeft het diepere Bovenwater, met waterplanten, helderder. In de winter langer open, en dan goed voor Brilduiker, Nonnetjes, Fuut en vaak Rosse Stekelstaarteend. In trektijd soms honderden Zwarte Sterns en Dwergmeeuwen. Let ook op kleine fuutachtigen: Dodaars en Geoorde Fuut, zelfs vaak in prachtkleed en dan onmiskenbaar, in de winter soms ook Kuifduiker : .Eigenlijk doen we niet veel meer dan hier langs rijden. Het is nog steeds rustig, het plan om ook nog even bij het Julianapad (Hut: Grote Zilverreiger (14)) te stoppen kan vanwege tijdgebrek niet doorgaan. Dus....We rijden bij de volgende twee punten door, want de hele excursie loopt toch al wel wat uit.

Parking Noord (17) Ruime parkeerplaats met makkelijke inrit. Aan de oostkant van de parkeerplaats is in de verte, op 3.1 km afstand, het nest van de Zeearend te zien. Dichterbij op het ondiepe meer zelden heel veel vogels, maar bij een sterke westenwind willen grote groepen duikeenden (Kuif en Tafel) en Slobeend wel eens schuilen. Het water van dat meer is ondiep en wordt snel troebel door golfslag die modder opwerfelt. Aan de kant van het IJsselmeer ligt een schuilhaven met steigers en golfbrekers. In de zomer heel veel Visdieven, maar ook Noordse Sterns, Kokmeeuwen, Stormmeeuwen en broedende Holenduiven op de golfbreker. De struiken iets meer naar het noorden beschutten soms grote groepen waadvogels, tientallen Watersnippen :

Parking Zuid (16) Parkeerplaats met inrit die haaks staat op de Oostvaardersdijk, voorzichtig. Naast de dijk is er een tien meter brede rietrand, natuurlijk afhankelijk van seizoen een kans op Blauwborst, Waterral, maar vaak doortrekkende vogels, de Oostvaardersdijk is een trekroute voor zangvogels maar ook voor Koekoek, Boomvalk, Sperwer. Het blijft hier opletten. In het ondiepe meer staat een lange rij struiken die als broedkolonie dienen voor Aalscholvers, maar ook voor

RAFIKI BIRDWATCHING

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

Flevo Birdwatching

Lepelaar en zeker als roest voor deze soorten en Grote Zilverreiger :

Terug bij de Oostvaarders nemen we afscheid. Het was een lange dag, en op de radio komen al snel wat fileberichten, de A9 zit dicht.

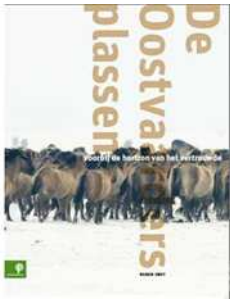
RAFIKI BIRDWATCHING

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

Flevo Birdwatching

Meer weten? Boeken over de Oostvaardersplassen:

Titel: De Oostvaardersplassen, voorbij de grenzen van het vertrouwde. Fotografie: Ruben Smit.
Tekst: Rinske Hillen en Jan Daan Hillen, in samenwerking met Frans Vera. ISBN 978-90-816300-1-6.

Titel: Oostvaardersplassen, nieuwe natuur op oude zeebodembodem. Samenstelling: Bremer, P., Berg, L van den, Euverman, G., Wigbels, V., Tempel, J. Uitgever : Staatsbosbeheer ISBN: 90-805009-2-5

Hutten en uitkijkeuvels in Flevoland, in of bij het gebied van de Oostvaardersplassen.

RAFIKI BIRDWATCHING

Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door: